

The background of the book cover is a stylized, painterly illustration. It depicts a landscape with dark, silhouetted hills and mountains. In the foreground, a person wearing a hat and a dog are silhouetted against a body of water. The sky is filled with soft, blended colors of pink, purple, and blue, suggesting a sunset or sunrise. Two large birds, possibly swans or geese, are shown in flight, their dark silhouettes contrasting with the colorful sky. The overall mood is serene and contemplative.

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΜΠΕΣΤ
ΣΕΛΕΡ

ΟΙ ΓΕΡΑΝΟΙ ΠΕΤΟΥΝ ΝΟΤΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
Αγγελική Νάτσι

LISA RIDZÉN

ΜΕΤΟΙΧΜΙΟ

ΟΙ ΓΕΡΑΝΟΙ ΠΕΤΟΥΝ ΝΟΤΙΑ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Οκτώβριος 2025

Τίτλος πρωτοτύπου Lisa Ridzén, *Travorna Flyger Söderut*

Επιμέλεια – Διόρθωση τυπογραφικών δοκιμών Γιούλικα Σαμαρά
Σελιδοποίηση Γιώτα Μπόμπου
Προσαρμογή εξωφύλλου Σαβίνα Χριστοπούλου

© 2024, Lisa Ridzén

© 2024, Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-4547-6

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84547

Κ.Ε.Π. 6176, Κ.Π. 22301

Κατόπιν συμφωνίας με το Salomonsson Agency

Δεν επιτρέπεται η με οποιονδήποτε τρόπο χρήση ή αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του βιβλίου με σκοπό την εκπαίδευση τεχνολογιών ή συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης. Το παρόν έργο προστατεύεται από τη διαδικασία εξόρυξης κειμένου και δεδομένων (Άρθρο 4(3) Οδηγία (ΕΕ) 2019/790).

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα, τηλ.: 211 3003500
metaixmio.gr • metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση:

Ασκληπιδίου 18, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3647433

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ασκληπιδίου 18, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3647433
Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα,
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

Lisa Ridzén

ΟΙ ΓΕΡΑΝΟΙ
ΠΕΤΟΥΝ ΝΟΤΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Αγγελική Νάτση

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

Στον Κάμερον

Τι καλά που έχουμε ο ένας τον άλλον

Όλες οι σημειώσεις είναι της μεταφράστριας, εκτός αν
δηλώνεται διαφορετικά.

ΠΕΜΠΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ

ΦΑΝΤΑΣΙΩΝΟΜΑΙ ΟΤΙ ΤΟΝ ΑΠΟΚΛΗΡΩΝΩ, ότι σι-
γουρεύομαι πως δεν θα πάρει τίποτα.

Λέει ότι θέλει να μου πάρει τον Σίξτεν για το
καλό και των δυο μας. Ότι οι ηλικιωμένοι όπως
εγώ δεν πρέπει να περπατούν στο δάσος και ότι
σκυλιά σαν τον Σίξτεν χρειάζονται μεγαλύτερες
βόλτες απ' το να πηγαίνουν πάνω κάτω τον επαρ-
χιακό δρόμο.

Κοιτάζω τον Σίξτεν, που είναι ξαπλωμένος δίπλα
μου στον καναπέ της κουζίνας. Ανοίγει το στόμα
του, χασμουριέται βαθιά και ακουμπάει το κεφάλι
του στην κοιλιά μου. Χώνω τα πρησμένα μου
δάχτυλα στη γούνα του και κουνάω με αγανάκτη-
ση το κεφάλι μου. Αυτός ο βλαμμένος δεν ξέρει τι
του γίνεται. Δεν θα του κάνω το χατίρι.

Η Ίνγκριντ ξεφυσάει από το τραπέζι της κου-
ζίνας.

«Μπου, δεν μπορώ να υποσχεθώ τίποτα. Θα
κάνω όμως ό,τι μπορώ, επειδή αυτό είναι λάθος»
λέει, και συνεχίζει να γράφει στο ημερολόγιο του
προσωπικού της Βοήθειας στο σπίτι.

Κουνάω καταφατικά το κεφάλι και κάνω έναν ελαφρύ μορφασμό. Αν υπάρχει κάποιος που μπορεί να με βοηθήσει με τον Σίξτεν, αυτός είναι αποκλειστικά η Ίνγκριντ.

Η φωτιά τριζοβολάει. Οι φλόγες χορεύουν γύρω από τα κούτσουρα σημύδας, δύσκολα παίρνεις το βλέμμα σου αποπάνω τους. Οι σκέψεις μου τρέχουν στη συζήτηση με τον Χανς σήμερα το πρωί και διαολίζομαι ξανά. Μα ποιος νομίζει ότι είναι ο γιος μας; Δεν είναι δουλειά του να αποφασίσει με ποιον θα ζήσει ο Σίξτεν.

Κλείνω για λίγο τα μάτια, ο θυμός με εξαντλεί. Ακούω τις κινήσεις της Ίνγκριντ και η αναπνοή μου βαραίνει. Σιγά σιγά, ο θυμός καταλαγιάζει.

Καθώς ηρεμώ, εμφανίζεται αυτό το ενοχλητικό αγκάθι που νιώθω τελευταία. Ένα γδάρσιμο που πηγαινοέρχεται στο στήθος μου. Μια αίσθηση πως έπρεπε να έχω πράξει διαφορετικά.

«Δεν είναι καλό να κάνεις τέτοιες σκέψεις» είπε ο Τούρε στο τηλέφωνο τις προάλλες, όταν προσπάθησα να του εξηγήσω.

Σίγουρα έχει δίκιο, αυτό σκέφτομαι τώρα που κάθομαι στον καναπέ της κουζίνας μαζί με τον Σίξτεν και ακούω την Ίνγκριντ.

Επειδή στο κενό που άφησες πίσω σου, Φρεντρίκα, έχω αρχίσει να συλλογίζομαι πράγματα που πριν δεν θα τους αφιέρωνα ούτε μία σκέψη. Ποτέ

δεν δίσταζα, πάντοτε ήξερα τι θέλω, και μπορούσα να διακρίνω το σωστό από το λάθος. Μπορώ ακόμα να το κάνω, όμως έχω αρχίσει να αναρωτιέμαι.

Έχω αρχίσει να αναρωτιέμαι γιατί έγινε ό,τι έγινε. Σκέφτομαι τη μητέρα και τον γέρο με τρόπο διαφορετικό από κάθε άλλη φορά. Αλλά κυρίως σκέφτομαι τον Χανς, δεν θέλω η σχέση μας να είναι σαν τη δική μου με τον γέρο.

Μετά έγινε η κουβέντα για τον Σίξτεν και εξοργίστηκα τόσο πολύ, που δεν με χωράει ο τόπος. Επειδή, αν μου τον πάρει, δεν θα μπορώ να κάνω τίποτα για να φτιάξω τα πράγματα.

«Θα τον πάω μια βολτούλα το μεσημέρι» λέει η Ίνγκριντ και κλείνει αποφασιστικά το σημειωματάριό της.

Τα μικρά του μάτια λάμπουν. Έχει και αυτή σκυλί και αναστατώνεται και μόνο στην ιδέα ότι μπορεί να μου τον πάρουν. Περνάει το ένα της χέρι μέσα στα γκρίζα της μαλλιά και βγάζει το κουτί με τη δοσολογία των φαρμάκων. Ελέγχει ότι τα χάπια είναι σωστά. Για την καρδιά και για ό,τι άλλο αυτό συνεπάγεται.

«Ευχαριστώ» απαντώ και πίνω μια γουλιά τσάι.

Αν είχαμε κόρη, θα ήθελα να είναι η Ίνγκριντ. Στο σχολείο πήγαινε στην ίδια τάξη με τον Χανς, αλλά σε άλλο τμήμα. Ο παππούς της δούλευε πρωινστής στο Ρανβίκεν μαζί με τον γέρο μου.

Σήμερα φοράει μόνο ένα σκούρο μπλε φλις πουκάμισο με το λογότυπο της υπηρεσίας στο στήθος. Αναρωτιέμαι πώς δεν κρυώνει. Όταν ήρθε δεν φορούσε μπουφάν. Τελευταία εκπλήσσομαι που ο κόσμος δεν κρυώνει. Κάποτε κυκλοφορούσα χωρίς κάλτσες έξι μήνες τον χρόνο και φορούσα σορτς ήδη από τον Μάιο. Τώρα κρυώνω συνέχεια, το ότι ο καιρός έχει ζεστάνει δεν έχει σημασία, εγώ συνεχίζω να ξεπαγιάζω. Ο γιατροί και το προσωπικό της Βοήθειας στο σπίτι λένε πως είναι φυσιολογικό.

Κι εσύ κρυώνεις, Φρεντρίκα. Όταν ερχόμαστε να σε δούμε, σου φοράνε κάποια από τις παλιές, πλεκτές ζακέτες σου.

Η Ίνγκριντ ανασηκώνει τα φρύδια της, νομίζω ότι κάτι μουρμουρίζει για το κουτί με τη δοσολογία των φαρμάκων. Κάποια στιγμή θα αρχίσει κι εκείνη να κρυώνει, σαν αποστεωμένος λύκος.

Ελέγχει ξανά τη δοσολογία και μετά παίρνει στα χέρια της το κινητό για να ελέγξει αν τηλεφώνησε κανείς. Συλλογίζομαι ότι δεν ξέρω αν έχει οικογένεια. Ή μήπως απλώς το ξέχασα; Από τον τρόπο που οι άνθρωποι γύρω μου απαντούν στις ερωτήσεις μου, καταλαβαίνω πως ξεχνάω. Ο Χανς εκνευρίζεται.

«Πριν από λίγο με ρώτησες» μου λέει.

Η Ίνγκριντ ποτέ δεν με κάνει να νιώθω γελοίος με τέτοιον τρόπο.

Όπως είμαι ξαπλωμένος σε ένα από τα παλιά πλεκτά ριχτάρια σου, αλλάζω στάση στα πόδια μου και κοιτάζω την Ίνγκριντ. Σίγουρα θα έχει καλά παιδιά. Ευγενικά και καλοαναθρεμμένα.

Απλώνω το χέρι για να φτάσω το ποτήρι με τον πολτό κράταιγου που έχει αφήσει στο τραπέζι της κουζίνας. Το δροσερό, παχύρρευστο υγρό γεμίζει το στόμα μου. Ο πολτός κράταιγου είναι ένα από τα λίγα πράγματα που μου αρέσουν ακόμα. Πολλά φαγητά έχουν αλλάξει γεύση. Τα γλυκά με σαντιγί έχουν γεύση μούχλας. Βέβαια, ο Χανς επιμένει να μου φέρνει τούρτα κάθε τόσο.

«Είσαι πολύ αδύνατος» λέει, σαν να φταίω εγώ που οι μύες εξαφανίζονται. Δες και κατασκεύασα εγώ αυτό το άχρηστο σώμα που γερνάει.

Ακουμπάω το ποτήρι πίσω στο τραπέζι και σαρώνω με το κάτω χείλος ό,τι κόλλησε στο μουστάκι μου.

Η Ίνγκριντ πάει στη σόμπα και βάζει μερικά καυσόξυλα. Ξέρει από ξύλα. Έχουν μαζί με τον αδελφό της μια μηχανή κοπής που τεμαχίζει το ξύλο και ταυτόχρονα το κόβει στη μέση. Ζυγίζει δώδεκα τόνους. Δεν γνώριζα προσωπικά τους γονείς της, αλλά ξέρω ποιοι ήταν. Και οι δύο πέθαναν νωρίς και η Ίνγκριντ ανέλαβε το αγρόκτημα.

Κάποιοι από το προσωπικό δεν ξέρουν πώς να ανάβουν φωτιά. Βάζουν το προσάνναμμα αποκάτω

αντί να τοποθετήσουν σωστά τα ξύλα και να βάλουν φλόγα αποπάνω. Στην αρχή τους έλεγα τι να κάνουν, αλλά με τον καιρό βαρέθηκα. Ιδίως οι νέοι δείχνουν να είναι στον κόσμο τους. Μπορώ να πω πολλά για τον γέρο μου, οφείλω όμως να ομολογήσω πως με έμαθε να ανάβω σωστά τη φωτιά. Οι σημερινοί νέοι σκέφτονται το πολύ μέχρι το αύριο, τα έχουν όλα έτοιμα και δεν ξέρουν όσα εμείς τα μάθαμε από παιδιά. Τι θα κάνουν αν συμβεί κάτι σοβαρό; Αν η ηλεκτρική ενέργεια εκλείψει ή αν κοπεί το νερό της βρύσης; Θα καταρρεύσουν σαν πύργος από τραπουλόχαρτα.

Κοιτάζω τη φωτιά. Σίγουρα θα τα κατάφερνα μια χαρά με το νερό από το ρυάκι, την ξυλόσομπα και τα τρόφιμα που έχω στο υπόγειο. Οι φλόγες γλείφουν αδέξια το προσάναμμα, και γρήγορα γίνονται βίαιες. Οι κιτρινωπές χορεύτριες με κάνουν να σκεφτώ τον Χανς, πώς καθόταν απορροφημένος μπροστά στη φωτιά όταν ήταν μικρός. Τότε που ακόμα με σεβόταν και τέντωνε τα αυτιά του για μη χάσει λέξη από όσα έλεγα.

«Ο Χανς θέλει να σταματήσω να ασχολούμαι ακόμα και με τη φωτιά. Δεν θέλει απλώς να μου πάρει τον Σίξτεν, θέλει να μου πάρει και τα ξύλα» λέω και κάτι με γρατζουνάει στο στήθος. «Λέει ότι πρέπει να βάλω καλοριφέρ, ότι έχω την οικονομική δυνατότητα».

«Ξέρω» απαντά η Ίνγκριντ πλένοντας τα πιάτα. «Να σου πω όμως, το λέει επειδή σε νοιάζεται. Φοβάται μην ξεχάσεις ανοιχτό το πορτάκι της σόμπας ή μήπως πέσεις όταν κουβαλάς ξύλα ή είσαι έξω με τον Σίξτεν».

Ή είναι εγωιστής και παντελώς ηλίθιος, θέλω να της πω, αλλά δαγκώνω τη γλώσσα μου.

«Μη δίνεις σημασία σε αυτό για τα ξύλα. Είμαστε εδώ τόσο συχνά, που αν ξεχάσεις κάτι, θα το αντιληφθούμε αμέσως».

Πιάνω τη γενειάδα μου και μουρμουρίζω πως τον Χανς δεν τον ενδιαφέρει αυτό, αλλά η Ίνγκριντ μάλλον δεν ακούει.

«Το βράδυ θα έρθει η Εύα-Λένα» λέει έπειτα από λίγο.

Θυμώνω και νεύω χωρίς να ανοίξω τα μάτια μου, αλλά ξέρω πως σύντομα ο ύπνος θα με πάρει στην καταπραϋντική αγκαλιά του.

Η Εύα-Λένα άρχισε να έρχεται όταν η Ίνγκριντ στραβοπάτησε στον πρώτο παγετό και έσπασε το πόδι της. Δεν μπορούσε να έρθει για μερικές εβδομάδες κι έπρεπε να υπομείνω αυτή τη διαβολογυναίκα. Σαν να μη φτάνει αυτό, είναι από το Φρεσέν.

Η κοινωνική υπηρεσία με επισκέπτεται τέσσερις φορές τη μέρα. Όταν ο Χανς το πρότεινε περίπου έξι μήνες μετά που έφυγες, μου φάνηκε γελοίο. Τον ειρωνεύτηκα μες στα μούτρα του, στη

συνέχεια όμως ντράπηκα λίγο. Απλώς ήθελε το καλό μου.

Εκείνον τον καιρό, αποφάσιζα ακόμη ο ίδιος για τη ζωή μου.

Ευτυχώς έχω τον Τούρε. Αυτός είχε Βοήθεια στο σπίτι πολύ πριν από μένα. Έπεσε και αναγκάστηκε να πάει στο κέντρο υγείας. Ένας νεαρούλης γιατρός που ανησύχησε όταν έμαθε ότι ο Τούρε ζούσε μόνος του και ότι κανένας δεν τον βοηθούσε με τα ψώνια, κανόνισε αμέσως βοήθεια από την κοινωνική υπηρεσία.

Ο Τούρε, που είχε ζήσει μόνος όλη του τη ζωή, ξαφνικά βρέθηκε να έχει συνέχεια κόσμο στο σπίτι του.

Δεν του αρέσει το ντους. Εμένα ούτε που με νοιάζει αν θα με δουν γυμνό, αυτός όμως νιώθει άβολα. Δέει ότι λυπάται όσους είναι υποχρεωμένοι να βλέπουν το γέρικο, άχρηστο κορμί του.

Αυτό που με βασανίζει πιο πολύ είναι η κακή μου ισορροπία. Αν δεν ήταν τόσο χάλια, θα μπορούσα να πηγαίνω μεγαλύτερες βόλτες τον Σίξτεν. Τότε δεν θα τσακωνόμασταν για αυτόν και δεν θα χρειαζόταν να είμαι τόσο θυμωμένος με τον Χανς.

Εκτός από την Ίνγκριντ, συμπαθώ πολύ τη Γιουχάνα. Είναι από το Μπελβίκεν, συνομήλικη με την Έλινορ. Είναι μεγαλόσωμη και θορυβώδης, σαν τη μαμά της. Από το στόμα της μπορεί να βγει το κα-

θετί και με κάνει να γελάω παρόλο που πια δεν έχω πολλούς λόγους για γέλιο στη ζωή μου. Στον Τούρε πηγαίνουν και μαθητευόμενοι, καθημερινά. Αν έρχονταν τόσοι στο δικό μου σπίτι, θα είχα τηλεφωνήσει αμέσως στον πρόεδρο της κοινότητας. Πρέπει να ξέρεις ποιος μπαينوβαίνει στο σπίτι σου.

«Έβαλα ξύλα στη σόμπα, για να μπορέσεις να κοιμηθείς, αν θέλεις» λέει η Ίνγκριντ και σηκώνεται από την καρέκλα της κουζίνας. Ούτε που είχα προσέξει ότι καθόταν εκεί.

Μαζεύει τα πιατάκια και το μαχαίρι που χρησιμοποίησε για να κόψει το σάντουιτς σε κομματάκια. Στην κάτω γνάθο έχω μόνο δύο δόντια, αν δεν το κόψει, κάνω πολλή ώρα να το φάω. Ο Χανς θέλει να πάω στον οδοντίατρο για γέφυρα, αλλά εγώ το θεωρώ περιττό, δεν μου μένει πολύς χρόνος. Πεταμένα λεφτά. Επίσης, το μαλακό τυρί δεν είναι τόσο κακό. Βέβαια, δεν είναι τόσο νόστιμο όσο το σκληρό, αλλά στη ζωή δεν μπορείς να τα έχεις όλα.

Ο Σίξτεν πιέζει το πόδι του πάνω μου και κάτι πεταρίζει στο στήθος μου. Νιώθω πως θέλω να σου μιλήσω, αν και δεν ήμασταν από κείνους που μιλούν πολύ μεταξύ τους. Θα έλεγες ότι δεν υπάρχει πρόβλημα να κουβαλήσω ξύλα και να πάω βόλτα τον Σίξτεν. Ότι αρκεί να πάω στην άκρη του δάσους και να τον αφήσω να κάνει την ανάγκη του.

Έχουν περάσει πάνω από τρία χρόνια από τότε

που έφυγες. Από τότε που μου έριξες εκείνο το μπερδεμένο βλέμμα, όταν ο γιος μας ήρθε και σε πήρε. Είχε πει ότι ήρθε η ώρα να φύγετε και ότι εκεί που θα πήγαινες θα ήταν καλύτερα για σένα.

Κατάλαβα ότι δεν τον πίστευες. Ότι προτιμούσες να μείνεις εδώ, μαζί μου, όπου όλα σου ήταν γνώριμα. Σε κοίταξα και το μόνο που ήθελα ήταν να μείνεις. Αλλά πήρα το χέρι σου, το χάιδεψα απαλά και είπα:

«Ο Χανς έχει δίκιο, θα είναι πολύ καλύτερα για σένα εκεί».

Ολόκληρο το σώμα μου αντιδρούσε, όμως ήξερα ότι δεν μπορούσα να σε φροντίσω.

Κοιτάζω το βάζο πάνω στο τραπέζι, και μετά την Ίνγκριντ. Δεν μπορώ να το ανοίξω μόνος μου, τα δάχτυλά μου είναι πολύ αδύναμα και άκαμπτα για να περιστρέψουν το καπάκι. Είναι ακόμα τεράστια, σαν καπάκι λεκάνης, αλλά η δύναμή τους έχει εξασθενήσει και δεν μπορώ να τα λυγίσω.

«Τα πρησμένα δάχτυλα είναι κάτι φυσιολογικό για την ηλικία σου και για το ιατρικό ιστορικό σου» μου εξήγησε ο γιατρός την τελευταία φορά που ήμουν εκεί.

Η Ίνγκριντ προσπάθησε να βρει ένα βάζο που να ανοίγει ευκολότερα και την ίδια στιγμή να κλείνει σφιχτά ώστε να μη χαθεί η μυρωδιά, αλλά ούτε αυτό το κατάφερα.

«Θέλεις βοήθεια με το βάζο;» ρωτάει με γυρισμένη την πλάτη.

Κατεβάζω βιαστικά το βλέμμα. Με έχει βοηθήσει πολλές φορές να το ανοίξω, όμως εξακολουθώ να ντρέπομαι. Το ότι φυλάω ένα σάλι της συζύγου μου που πάσχει από άνοια σε ένα βάζο για να θυμάμαι τη μυρωδιά της είναι αξιολύπητο. Γι' αυτό, το γνωρίζει μόνο η Ίνγκριντ. Ακόμα κι εσένα θα σε ντρεπόμεουν. Δεν ήμασταν από κείνους που μιλούν τρυφερά μεταξύ τους. Δεν χρειαζόμασταν τέτοια πράγματα.

Η Ίνγκριντ στρίβει το καπάκι και αυτό μου αρκεί. Γυρίζει την πλάτη και συνεχίζει να σκουπίζει τον πάγκο της κουζίνας.

Πιάνω το σάλι και παίρνω μια βαθιά εισπνοή μέσα από τις ίνες του υφάσματος. Κλείνω τα μάτια και αφήνω τα βλέφαρά μου να αιχμαλωτίσουν την αίσθηση καύσου. Κανένας δεν βρέθηκε να πει ότι είναι φυσιολογικό να δακρύζουν τα μάτια με την ηλικία. Ότι τα δάκρυα συνοδεύουν τις περισσότερες αναμνήσεις.

Αγόρασες το σάλι σε μια ανοιξιάτικη υπαίθρια αγορά στην πόλη, όταν ο Χανς ήταν τόσο μικρός που ούτε καν περπατούσε. Καθόταν στο καρτσάκι που μας είχαν δώσει οι γείτονες από την απέναντι πλευρά του επαρχιακού δρόμου. Θυμάμαι ότι είχε μεγάλες ρόδες, είχες πει πως ήταν μια χαρά

για τους χαλικοδρομους της περιοχής. Στην αρχή, το σάλι ήταν βυσσινί, αλλά με τα χρόνια το γέμισες με μικρά μπαλώματα από διάφορα χρώματα. Όταν είχε κρύο το τύλιγες στον λαιμό σου, αν ήταν πιο ζεστά, το κατέβαζες γύρω από τους ώμους.

«Δεν θα το πάρεις μαζί σου;» σε ρώτησα όταν βγήκες για τελευταία φορά από την εξώπορτά μας, τότε που ο Χανς σε βοήθησε να ετοιμάσεις τη βαλίτσα σου για το Μπρουνκουλαγκόρντεν.

Γύρισες και με κοίταξες και για μια στιγμή νόμιζα ότι με καταλάβαινες, ότι θα έλεγες *ευχαριστώ* και θα χαμογελούσες, όπως έκανες όταν θυμόμουν κάτι που είχες ξεχάσει. Το βλέμμα σου όμως έκρυβε μόνο απορία. Σαν να κρατούσα ένα ξένο αντικείμενο στο χέρι μου.

Δεν τολμώ να αφήσω το σάλι έξω από το βάζο για πολλή ώρα, δεν θέλω να χαθεί η μυρωδιά. Τώρα μυρίζεις πολύ διαφορετικά, σου βάζουν άλλα σαπούνια και κρέμες. Η άνοια δεν άλλαξε μόνο τον εγκέφαλό σου.

Χώνω μέσα το σάλι και καταφέρνω να κλείσω το καπάκι, το βίδωμα είναι ευκολότερο από το ξεβίδωμα. Αφήνω το βάζο στο τραπέζι για να το σφίξει καλύτερα η Ίνγκριντ και ακουμπάω το κεφάλι μου στο μαξιλάρι.

Ο ήχος του πλυσίματος των πιάτων είναι νανουριστικός. Χάνομαι στη φωτιά, και μόλις που ακούω

την Ίνγκριντ να με αποχαιρετάει και να κλείνει πίσω της την εξώπορτα.

Παρόλο που οι φωτεινές καλοκαιρινές νύχτες έχουν κάνει την εμφάνισή τους, εδώ στην κουζίνα είναι σκοτεινά. Το δωμάτιο έχει σχετικά μικρά παράθυρα και η βαμμένη καφετιά στέγη καταπίνει το φως που καταφέρνει να μπει μέσα.

Η φωτιά τριζοβολάει και ο Σίξτεν αναπνέει βαριά. Τον ξύνω πίσω από τα αυτιά και στον λαιμό. Εκεί η γούνα του είναι τόσο μαλακή και χνουδωτή, όσο ολόκληρο το τρίχωμά του όταν ήταν κουτάβι. Ήσουν επιφυλακτική όταν οι Φρέντρικσον από το Φόκερ μάς ρώτησαν αν θέλαμε ένα καινούργιο κουτάβι. Ο Σίξτεν είναι το έβδομο σκυλί που πήραμε από αυτούς. Σίγουρα έχουν περάσει από τα χέρια τους πάνω από εκατό κυνηγόσκυλα για το κυνήγι της άλκης. Είχες πει ότι ήμασταν πολύ γέροι για καινούργιο σκυλί. Ο Χανς συμφώνησε μαζί σου. Σκέφτηκα ότι είστε χαζοί και σας αποκάλεσα απαισιόδοξους.

Μια μέρα, την ώρα του μεσημεριανού, είπα ότι αν ήμασταν πολύ γέροι για σκύλο, τότε μήπως απλώς να καθόμασταν και να περιμέναμε να πεθάνουμε; Λίγες μέρες αργότερα, ο Χανς μάς πήγε στο Φόκερ. Όταν σήκωσα τον Σίξτεν από το μπροστινό κάθισμα και τον έβαλα στην αγκαλιά σου, άλλαξες κι εσύ γνώμη. Πήγες στους Λάρσον, πήρες

ένα κομμάτι συκώτι και το αποξήρανες, ώστε να έχουμε κάτι να εκπαιδεύσουμε το κουτάβι. Ήταν ακριβώς έναν χρόνο πριν σου παρουσιαστούν τα πρώτα συμπτώματα.

Πιάνω απαλά το αυτί του Σίξτεν που ροχαλίζει. Η κίνηση με κάνει να σκεφτώ πόσο άκαμπτα είναι τα δάχτυλά μου. Όταν ξεκίνησα τα χάπια για την καρδιά, έπρεπε να σταματήσω τα φάρμακα για τους ρευματισμούς. Τουλάχιστον δεν πονάω πολύ.

«Η επιλογή μεταξύ καρδιάς και αρθρώσεων δεν είναι τόσο δύσκολη, σωστά;» είχε πει χαμογελώντας ο αναπληρωτής γιατρός.

Ο θάνατος από καρδιακή προσβολή δεν είναι κακός, πρόλαβα να σκεφτώ προτού ο γιατρός διακόψει τις σκέψεις μου.

«Αν δεν έχεις κάποια ερώτηση, τελειώσαμε για σήμερα» είχε πει και στράφηκε στην οθόνη.

Η ένταση των δαχτύλων του πάνω στο πληκτρολόγιο φανέρωνε ότι βιαζόταν, ότι έπρεπε να βρίσκεται κάπου αλλού. Τα γκρίζα αραιά μαλλιά του κάθονταν πάνω στο στρογγυλό κεφάλι του σαν άσχημο σκουφάκι μπάνιου. Μάλλον κόντευε να βγει στη σύνταξη. Έχω ακούσει πως οι αναπληρωτές γιατροί βγάζουν σε έναν μήνα όσα εγώ σε έναν χρόνο στο πριονιστήριο. Όταν τον ρώτησα πού ήταν ο κανονικός γιατρός μου, με ενημέρωσε πως η μητέρα του ήταν από τη Γέμτλαντ. Λες και με ένοιαζε.

Ήθελα να σηκωθώ, να χτυπήσω το μπαστούνι μου στο τραπέζι και να ρωτήσω πώς γίνεται να είναι φυσιολογικό τα χέρια μου να μην μπορούν να ανοίξουν μια κονσέρβα ρέγγες, πώς γίνεται να πρέπει να διαλέξω ανάμεσα σε αυτό και στον θάνατο, αλλά οι λέξεις που έψαχνα παρέμειναν μετέωρες, δεν κατάφερα να τις βρω.

Ευχήθηκα να σηκωνόταν ο Χανς και να έλεγε πως δεν το δεχόμαστε. Να με έπιανε από το μπράτσο και να τα διόρθωνε όλα, όπως έκανα εγώ τότε που ένα αγόρι στη γειτονιά τού πέταξε κουκουνάρια στη στάση του λεωφορείου. Άρπαξα το αγόρι από την μπλούζα και το έσπρωξα στο χαντάκι. Ο Χανς όμως απλώς μου έδωσε το μπουφάν, σηκώθηκε και πήγαμε σπίτι.

Ο Σίξτεν ροχαλίζει κι εγώ του πιάνω ξανά το αυτί. Μπορώ ακόμα να πιάσω σχετικά καλά με τον αντίχειρα και με τα υπόλοιπα δάχτυλα. Η Ίνγκριντ λέει ότι τα δάχτυλά μου μπορούν να σφίξουν πιο δυνατά από των περισσότερων ογδοντάρηδων, εσύ όμως, Φρεντρίκα, σφίγγεις ακόμα πιο δυνατά. Το προσωπικό στο Μπρουνκουλαγκόρντεν με ενημερώνει. Ίσως θα έπρεπε να ντρέπομαι, αλλά χαίρομαι όταν ακούω ότι γαντζώνεσαι τόσο σφιχτά στα ρούχα τους, ώστε οι αρθρώσεις σου ασπρίζουν.

Στο σπίτι του Μπου στη Νόρλαντ, το μόνο που σπάει τη μονοτονία είναι οι επισκέψεις του προσωπικού της Βοήθειας στο σπίτι. Ευτυχώς που έχει όμως συντροφιά τον αγαπημένο του σκύλο Σίξτεν, οπότε δεν είναι μόνος. Στο κενό που άφησε πίσω της η σύζυγός του, η οποία πλέον ζει σε μονάδα φροντίδας ηλικιωμένων με άνοια, ο Μπου τυραννιέται από σκέψεις και αμφιβολίες. Τα χρονικά περιθώρια για να λύσει τη μεγάλη πρόκληση της ζωής του, δηλαδή τη σχέση του με τον γιο του, στενεύουν επικίνδυνα.

Πατέρας και γιος προσπαθούν να βρουν ο ένας τον άλλο, ταυτόχρονα όμως ο γιος είναι πεπεισμένος ότι ο Σίξτεν πρέπει να φύγει από το σπίτι. Η απειλή να χάσει τον αγαπημένο του σκύλο προκαλεί έναν κυκεώνα συναισθημάτων που κάνουν τον Μπου να θυμηθεί τη ζωή του, τη σχέση του με τον γιο του και τον τρόπο του να δείχνει αγάπη.

Ένα βαθιά συγκινητικό ντεμπούτο για τον αγώνα ενός ηλικιωμένου να διατηρήσει τον έλεγχο της ζωής του.

ISBN: 978-618-03-4547-6

9 786180 345476

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84547

metaixmio.gr

